

Govor prvog zamjenika visokog predstavnika Lawrence E. Butlera na ceremoniji obilježavanja pete godišnjice investicije HeidelbergCement-a u Cementaru Kakanj

Dame i gospodo,

Izuzetno mi je zadovoljstvo biti danas na ovom mjestu – ne samo zbog toga što na ovaj način odajemo počast značajnom i više nego dobrodošlom primjeru istinskog komercijalnog uspjeha u Bosni i Hercegovini, već prvenstveno zbog toga što ovaj *konkretni* primjer sadrži mnoge elemente koje bismo željeli vidjeti replicirane u cijelom industrijskom sektoru. Kada se to ostvari, proces privatizacije koji je dosad bio razočaravajući u BiH bi mogao početi donositi korist građanima ove zemlje na isti način kao što je to već slučaj u ostalim državama u tranziciji.

Pomenuta korist se može sažeti u dvije riječi: investicije i radna mjesta.

Kada je HeidelbergCement prije pet godina investirao u Cementaru Kakanj, započet je jedan proces.

Veoma je bitno naglasiti taj detalj. U izvještavanju o privatizaciji u BiH, mediji se prečesto fokusiraju na kupovnu cijenu. To je obično obmanjujuće. Kod privatizacije se u prvom redu ne radi o *plaćanju*, već o prenosu – prenosu sredstava naravno, ali i prenosu ekspertize, tehnologije, marketinških mreža, poslovnih modela, šema obuke, i poslovne prakse.

Cilj pomenutog prenosa je da privatizovano preduzeće bude profitabilno i konkurentno, što se direktno odražava na interese radnika i njihovih porodica jer samo profitabilna i konkurentna preduzeća mogu garantovati zaposlenje i isplaćivati pristojne plate.

Nakon privatizacije Cementare Kakanj, svi uposlenici ovog preduzeća su zadržani dok je u periodu od prethodne četiri godine otvoreno još 30 (trideset) novih radnih mjesta.

Dio investicije HeidelbergCement-a se odnosio na uvođenje najmodernijeg potpuno kompjuterizovanog sistema administracije, a pored toga uposlenicima je ponuđen i program obuke za rad na računarima.

Ovakva vrsta investicije predstavlja dobitnu kombinaciju kako za radnike, dioničare tako i za društvo uopšte. Na taj način povećava se produktivnost, a u isto vrijeme uvećava se i baza komercijalnih resursa koji postoje u BiH. Unaprijeđenjem standarda u jednoj cementari stvaraju se preduslovi za veću produktivnost u okviru cjelokupnog sektora cementnih proizvoda koji takođe uzrokuju pozitivan efekat i izvan ovog sektora.

Ova privatizacija je takođe unaprijedila profil preduzeća u smislu poštivanja ekoloških standarda. Nakon modernizacije fabrike, proizvodni kapacitet se povećao za 10 (deset) procenata. U isto vrijeme, ispuštanje gasova je *smanjeno* za nevjerovatnih 97 (devedesetsedam) procenata. Prije privatizacije, ispuštanje gasova je premašivalo 300 miligrama po kvadratnom metru – što je potpuno neprihvatljivo, pogotovo kada se ima u vidu činjenica da statutom precizirani limit Evropske unije iznosi 50 miligrama po kvadratnom metru. Danas, ova firma ispušta 10 miligrama po kvadratnom metru.

Osim toga, fabrika je uvela ISO kontrolu kvaliteta i ekološke standarde, a uspjela je održati i visok stepen odgovornosti prema javnosti organizovanjem akcije "Otvorena vrata" jednom godišnje, putem koje obavještava javnost o svojim

aktivnostima.

Prilikom preuzimanja dužnosti u Bosni i Hercegovini, ukazao sam na sistemske slabosti u cjelokupnom procesu privatizacije, uključujući neefikasne i politički slabe agencije za privatizaciju, nerealno precijenjeni kapital preduzeća, odbijanje vlasti da se bave sa obavezama poslovnih subjekata (kao što su npr. neisplaćena primanja, socijalne naknade i dugovi), neučinkovito prezentiranje potencijala za investiranje u BiH potencijalnim međunarodnim investitorima, te nedostatak svijesti – kako među domaćim zvaničnicima tako i u javnosti uopšte – da je privatizacija jedan od ključeva koji vode ka otvaranju novih radnih mjesta i većem prosperitetu.

Ovi problemi su postojali u maju, a postoje i danas. Mislim da je sada pravo vrijeme da se okupe sve zainteresovane strane – odgovorni ministri, agencije za privatizaciju, poslodavci i unija sindikata – i da konačno prevaziđu probleme koji su usporavali ovaj proces koji se dosad odvijao puževom brzinom.

Danas ovdje obilježavamo petu godišnjicu uspješne privatizacije koja je privukla investicije i otvorila nova radna mjesta u Bosni i Hercegovini. Ovo samo ukazuje na urgentnu potrebu da se obezbijedi još takvih privatizacija. Građanima BiH su potrebne dodatne investicije i nova radna mjesta, a postojeći sistem privatizacije odveć sporo donosi željene rezultate.

Hvala vam.